

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi:

Zad. 1

Jezioro Duś

Jezioro Nidzkie

Jezioro Skarp

Zad. 2

1. Miejscowość Kamień bogatsza ma więcej miejsc noclegowych - pole namiotowe, kemping, schronisko PTTK, ośrodek wczasowy, ale w Ukcie są inne obiekty turystyczne, np. kilka restauracji, których nie ma w Kamieniu.
2. Ukta posiada zabytek sakralny (neogotycki kościół) oraz punkt widokowy, z którego można podziwiać dolinę Krutyni, natomiast Kamień jest typową miejscowością wypoczynkową pozbawioną obiektów przeznaczonych do zwiedzania.
3. Ukta ma dogodne połączenie komunikacyjne (m.in. droga wojewódzka 610), wytyczono przez nią szlak kajakowy Krutyni i jedną ścieżkę rowerową, brak znakowanych szlaków pieszych. Do Kamienia prowadzi tylko jedna droga utwardzona, którą przebiega pieszy szlak turystyczny (znaki czerwone). Przez Kamień wytyczono także dwie ścieżki rowerowe.

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony

– przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 3

1. Szlak kajakowy wiedzie przez teren o bardzo urozmaiconym ukształtowaniu powierzchni; koryto ma odcinki bardzo meandrujące (np. poniżej Ukty) i prawie proste, położone w głębokiej dolinie (np. między Wojnowem a Uktą)
2. Zróżnicowana roślinność wzdłuż rzeki – np. pola i łąki między Wojnowem a Uktą, duża część szlaku prowadzi przez teren lasów, w tym chronionych w „Rezerwacie Krutynia”.
3. Część trasy szlaku kajakowego Krutyni (poniżej Ukty) znajduje się w szerokiej dolinie wśród terenów bagiennych i została nazwana „Małą Amazonką”. Tereny te chronione są w „Rezerwacie Krutynia Dolna”.

Zad. 4

W skali mianowanej 1 cm – 60000 cm, czyli 1 cm – 0,6 km i dalej 1 mm – 0,06 km

Przechodząc do skali powierzchniowej $1 \text{ mm}^2 - 0,0036 \text{ km}^2$, $0,0036 * 98 = 0,3528$

A zatem 98 mm^2 to $0,3528 \text{ km}^2$

Zad. 5

C

Zad. 6

1. Wydłużony kształt (rynna o przebiegu północ-południe)
2. Rozwinięta linia brzegowa
3. Liczne zatoki, półwyspy i wyspy
4. Zróżnicowana i stosunkowo duża głębokość (do 40 m w środkowej części)

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony

– przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 7

D2

Uzasadnienie: O erozji bocznej świadczy istnienie meandrów rzecznych. Fragment koryta rzecznego przebiegający przez to pole meandruje w najbardziej widoczny sposób.

Zad. 8

- a) $90^{\circ}-36^{\circ}17' = 53^{\circ}43'$
szer. geogr. wynosi $53^{\circ}43'N$
pomiaru dokonano na polu namiotowym w miejscowości Kamień nad jeziorem Bełdany (odpowiedź C)
- b) o $23^{\circ}27'$
- c) A i C

Zad. 9

1. W parku narodowym nie będzie wolno prowadzić intensywnych zmian infrastrukturalnych (ograniczenie budowy dróg), co wpłynie na pogorszenie życia mieszkańców, a także ograniczana byłaby turystyka masowa, co mogłoby spowodować zmniejszenie dochodów mieszkańców, utrzymujących się w dużej mierze właśnie z tej działalności.
2. W parku narodowym zabronione będzie pozyskiwanie drewna, co zmniejszyłoby dochody Lasów Państwowych w tym rejonie.

**Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony
– przykładowe odpowiedzi (c.d.):**

Zad. 10

- A. porfir
- B. brekcja
- C. andezyt
- D. piaskowiec

Zad. 11

- C
- D

Zad. 12

- P
- F
- P
- F
- P

Zad.13

- A. karbon
- B. holocen
- C. kreda
- D. plejstocen

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad.14

Grzbieity śródoceaniczne powstają w miejscach oddalania się od siebie płyt litosfery – w strefach ryftów, gdzie dochodzi do wielokrotnych wylewów lawy i w konsekwencji powstawania wzniesień w postaci grzbietów.. Strefy ryftów prawie zawsze (oprócz Islandii i wschodniej Afryki) występują w dnie oceanów, w nich następuje budowa skorupy oceanicznej i samych grzbietów.

Zad. 15

Roczna amplituda temperatury powietrza rośnie wraz z oddalaniem się od oceanu i posuwaniem się w głąb lądu – najmniejsza jest w stacji położonej najbliżej oceanu (Greenwich) a największa w Saratowie położonym w głębi Eurazji.

Zad. 16

- a) wykres C
- b) zwierzęta: antylopy gnu; rośliny: baobaby

Zad. 17

- A. 3
- B. 4
- C. 1

Zad. 18

Jest to wybrzeże szkierowe (szerowe). Jego powstanie wiąże się z zalaniem przez morze zmutonizowanego obszaru polodowcowego (pagórkowatego obszaru polodowcowego). Górne partie mutonów znajdują się ponad powierzchnię wody, tworząc wysepki, a doliny zalane są przez morze.

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 19

a) Formy rzeźby:

Lodowiec górski: akumulacyjne: morena boczna;

erozyjne: dolina zawieszona, kocioł lodowcowy

Wody fluwioglacjalne:

akumulacyjne: sandr, kem

erozyjne: pradolina

b) A,E

Zad. 20

B, A, D, C

Zad. 21

F

P

P

Zad. 22

A. 4

B. 3

C. 1

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 23

Upwelling jest głębinowym prądem oceanicznym powodującym wyniesienie chłodnych wód głębinowych na powierzchnię morza. Wynoszenie chłodnych wód na powierzchnię oceanu odbywa się głównie w miejscach, gdzie pasat odpycha wodę od lądu w strefie międzyzwrotnikowej, zaburzając tym samym temperaturę wód oceanu.

Zad. 24

Cecha: miejsca mieszania się ciepłych prądów oceanicznych z zimnymi

Są to obszary wód dobrze natlenionych (wody zimne) i bogatych w pokarm (wody ciepłe).

Cecha: szelf kontynentalny

Litoral (przybrzeżna strefa wód i dna) – do ok. 200 m głębokości – strefa mająca najlepsze warunki do rozwoju większości organizmów morskich.

Zad. 25

A – najwięcej gleb I i II klasy bonitacyjnej, których wymaga uprawa pszenicy i buraków cukrowych

C – największa powierzchnia użytków zielonych na słabych glebach

Zad. 26

- A. pszenica
- B. żyto
- C. kukurydza

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony

– przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 27

- a) Były to miasta rozwiniętego przemysłu włókienniczego, w których zatrudniane były przede wszystkim kobiety.
- b) liczbę kobiet otrzymamy z różnicy $60222 - 29546 = 30676$

Współczynnik feminizacji obliczamy, dzieląc liczbę kobiet (30676) przez liczbę mężczyzn (29546) i mnożąc razy 100 wynosi on 104.

Zad. 28

- a) miasta: 10,6; wieś: 11,4
- b) 1. Wyższy współczynnik urodzeń na wsi bierze się z tradycyjnego wielopokoleniowego modelu rodziny.
2. Niższy współczynnik urodzeń w mieście to wynik późnego zawierania małżeństw i szerszej edukacji seksualnej niż na wsi.
3. Niższy współczynnik urodzeń w mieście również dlatego, że kobiety najpierw realizują się zawodowo, a dopiero potem myślą o macierzyństwie (większa liczba kobiet zatrudnionych na pełnym etacie w mieście niż na wsi).

Zad. 29

A: 1. W tym momencie najliczniejsza jest grupa osób w wieku produkcyjnym, co jest korzystne dla sytuacji ekonomicznej kraju (kraj może osiągnąć wysokie tempo wzrostu gospodarczego), ale z czasem nastąpi zjawisko starzenia się społeczeństwa (na co wskazuje zmniejszanie się liczby osób w młodszych rocznikach).

2. Z czasem nastąpi wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (kiedy roczniki będące obecnie w wieku produkcyjnym przejdą do grupy osób w wieku poprodukcyjnym). Zbyt duży udział roczników starszych spowoduje wówczas nadmierne obciążenie systemu emerytalnego.

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony

– przykładowe odpowiedzi (c.d.):

B: 1. Nadmiernego udział roczników młodych może spowodować wzrost bezrobocia.

2. Szybko rozwijająca się populacja może spowodować także kłopoty z zapewnieniem wyżywienia, opieki medycznej, konsekwencja mogą być także migracje spowodowane niemożnością znalezienia zatrudnienia.

Zad. 30

Kaszmir: hinduiści, muzułmanie

była Jugosławia: katolicy, prawosławni, muzułmanie

Irlandia Północna: protestanci, katolicy

Zad. 31

a) 1. Automatyzacja produkcji i przenoszenie zakładów przemysłowych do krajów „taniej siły roboczej”

2. Wzrost zapotrzebowania na usługi (dynamiczny rozwój usług)

b) 1. Wzrosną dochody ludności

2. Wzrośnie zatrudnienie wśród młodych mieszkańców Europy i Stanów Zjednoczonych.

Zad. 32

1. Wzrost kosztów wydobycia ropy naftowej, w konsekwencji – wzrost cen ropy naftowej.

2. Zahamowanie rozwoju motoryzacji i innych działów gospodarki; konieczność poszukiwania dla nich nowych źródeł energii.

3. Wzrost bezrobocia spowodowany upadkiem działów gospodarki uzależnionych od ropy; zahamowanie rozwoju gospodarczego.

Egzamin maturalny 2013 geografia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 33

Osobliwości przyrodnicze: Szczeliniec Wielki, Sıklawa

Ośrodki pielgrzymkowe: Grabarka, Licheń

Zamki: Książ, Golub-Dobrzyń

Zad. 34

- a) 1. Największą wymianę handlową Stany Zjednoczone prowadzą z krajami sąsiednimi – Kanadą i Meksykiem
2. Duża część importu pochodzi z najszybciej rozwijającego się kraju świata – z Chin, ale także Japonii i Korei Południowej.

b) B

Zad. 35

2011

1938

1980

Zad. 36

1. Ceuta/Hiszpania – D
2. Gibraltar/Wielka Brytania – C
3. Korzyść społeczno-gospodarcza: przynależność do organizacji gospodarczych i politycznych, do których należy państwo dominujące, otwarty rynek pracy i rynek zbytu tego państwa, ożywiony ruch turystyczny z państwem macierzystym

Korzyść polityczna: możliwość posiadania baz wojskowych